

الهیات مسیحی (درس ۲۹)

نجات شناسی (۸)

برگزیدگی و دعوت الهی

مطالعه امروز ما که هشتمین بخش از مبحث نجات شناسی است، تحت عنوان برگزیدگی و دعوت الهی می باشد. برگزیدگی و دعوت الهی در اجرای کار نجات بخش مسیح، نقش بسزایی دارد و به همین دلیل مطمئنم مبحث این برنامه باعث برکت و شناخت بیشتر شما از مبحث نجات و رستگاری در ایمان به عیسی مسیح خواهد بود.

اجازه بدید که ابتدا نگاهی به رؤس مطالب بیاندازیم:

مطالعه امروز ما پس از مقدمه ای در دو بخش انجام خواهد شد که تحت این عناوین هستند.

بخش اول – آموزه برگزیدگی

بخش دوم – آموزه دعوت الهی

در بخش اول یعنی آموزه برگزیدگی سه مورد را بررسی خواهیم کرد:

(۱) ابتدا تعریف برگزیدگی را مطالعه میکنیم

(۲) سپس به مطالعه برگزیدگی بر اساس پیش دانی خدا می پردازیم

(۳) و در نهایت برگزیدگی بر اساس انتخاب الهی را مطالعه خواهیم کرد

در بخش دوم یعنی آموزه دعوت الهی نیز سه موضوع را مورد مطالعه قرار خواهیم داد.

(۱) ابتدا موضوع دعوت شدگان را بررسی میکنیم

(۲) سپس هدف از دعوت الهی را مطالعه میکنیم

(۳) و در آخر به بررسی وسائل دعوت الهی می پردازیم

پس توجه شما رو به مقدمه ای بر موضوع برگزیدگی جلب می کنم.

مقدمه

در بحث درباره برگزیدگی و دعوت الهی برای اجرای کار نجات بخش مسیح، باید توجه داشته باشیم که این دو مقوله در نقشه الهی بعد از برنامه نجات قرار دارند. در برنامه های قبل اشاره شد، که گروهی از مسیحیان، که به کفاره محدود مسیح اعتقاد دارند، بر این باورند که نقشه خدا برای رستگاری انسان، بدین ترتیب انجام می شود.

۱- خدا ابتدا عده بخصوصی را برای نجات انتخاب و سایرین را رد می کند

۲- سپس هر دو گروه را می آفریند

۳- بعد به هر دو گروه اجازه می دهد که در گناه سقوط کنند

۴- سپس نجات برگزیدگان را در مسیح فراهم می سازد

۵- آنگاه روح القدس را می فرستد تا نجات را در مورد برگزیدگانش عملی سازد.

عده ای از علمای الهیات دو مرحله آخر ۴ و ۵ را با هم ادغام می کنند.

اما گروه دیگری از مسیحیان پروتستان ترتیب دو مرحله ۱ و ۲ را یعنی، ایده آفرینش انسان بعد از برگزیده شدن را نمی پذیرند و طرح نجات الهی را به این ترتیب قبول دارند:

۱- ابتدا خدا انسان را خلق می کند

۲- سپس اجازه می دهد که در گناه سقوط کند

۳- بعد عده ای از سقوط کردگان را برای نجات انتخاب می کند

۴- آنگاه برگزیدگان را برای نجات آماده می سازد

۵- بعد روح القدس را برای اجرای نجات برگزیدگان می فرستد

البته به این نظریه هم ایرادی وارد است، و آن اینکه کفاره مسیح را برای نجات محدود می سازد. شاید بهتر باشد که مرحله ۴ را اینطور اصلاح کنیم: نجات را برای همه فراهم می سازد.

یا شاید هم بهتر باشد که جای مراحل ۳ و ۴ را عوض کنیم، تا فراهم ساختن نجات قبل از انتخاب برگزیدگان باشد.

پس بعد از اعمال اصلاحات پیشنهادی، ترتیب فوق را خواهیم داشت:

۱- ابتدا خدا انسان را خلق فرمود

۲- سپس اجازه داد که در گناه سقوط کند

۳- آنگاه نجات مسیح را که برای همه کافی بود فراهم ساخت

۴- بعد عده ای را برای نجات برگزید

۵- و در نهایت روح القدس را فرستاد تا کار نجات برگزیدگان را اجرا نماید.

پس از این مقدمه به بررسی اولین بخش از مطالعه امروز یعنی آموزه برگزیدگی می پردازیم.

بخش اول - آموزه برگزیدگی

با وجود روشن شدن ترتیب مراحل نقشه نجات انسان توسط خدا که در مقدمه ارائه شد، باز هم سوالات مختلفی در مورد تعریف برگزیدگی مطرح می شود.

بعنوان مثال:

آیا برگزیدگی، عمل یک جانبه خدا است، که بوسیله آن خدا عده ای را بدون توجه به اعمال و شایستگی شان، فقط از راه فیض، آنان را برای نجات بر می گزیند؟

یا اینکه، آیا خدا کسانی را انتخاب میکند که قبلاً میدانند به دعوت فیض آمیز او برای نجات پاسخ مثبت خواهند داد؟

و یا سوالی دیگر اینکه: روش خدا در برگزیدن افراد برای نجات چیست؟

در پاسخ به این سوالات به مطالعه بخش اول یعنی آموزه برگزیدگی در سه قسمت، خواهیم پرداخت، که شامل این عناوین هستند.

(۱) تعریف برگزیدگی

(۲) برگزیدگی بر اساس پیش دانی خدا

(۳) برگزیدگی بر اساس انتخاب الهی

پس ابتدا به مطالعه اولین مورد یعنی تعریف برگزیدگی می پردازیم.

۱- تعریف برگزیدگی

واژه برگزیدگی در کتاب مقدس برای مفاهیم متفاوتی بکار گرفته شده است. بعنوان مثال اشاره به:

- برگزیدگی یک ملت یا قوم در رومیان ۴:۹

- برگزیدگی مقام یا منصب مانند مقام موسی و هارون در مزمور ۱۰۵:۲۶ و داود در اول سموئیل ۱۲:۱۶

و سلیمان در اول تواریخ ۵:۲۸

- برگزیدگی فرشتگانی که سقوط نکرده بودند در اول تیموتاوس ۲:۵ سخن میگوید.

اما مقصود ما از مفهوم واژه برگزیدگی در اینجا، برگزیدگی برای نجات است.

برگزیدگی برای نجات به این معنی است که خدا از طریق فیض الهی خود عده ای را که از قبل می شناخت برای نجات در عیسی مسیح بر می گزیند.

برگزیدن، عمل آزادانه خدا است. خدا هیچ تعهدی ندارد که کسی را انتخاب کند زیرا همه در مقابل او گناهکارند. حتی بعد از مرگ مسیح هم خدا مجبور نبود که نجات را اجرا نماید. او فقط به تعهد خود در مقابل مسیح برای نجات بشر عمل می کند.

ولی این سوال پیش می آید که :

رابطه دو مطلب پیش دانی خدا و تقدیر الهی با برگزیدگی چیست؟

سوال فوق یکی از بزرگترین اسرار ایمان مسیحی است. کلیسای مسیح در مورد این موضوع، مخصوصاً درباره رابطه حاکمیت الهی و مسئولیت انسان با توجه به عدالت و قدوسیت خدا و گناهکار بودن انسان عقاید مختلفی دارد. کتاب مقدس اشاره می کند که برگزیدگی بر اساس علم سابق یا پیش دانی خدا قرار دارد.

اول پطرس ۱:۱-۲ پطرس، رسول عیسی مسیح، به غریبانی که پراکنده اند در پُنطُس و غَلاطیه و قَپدوقیه و آسیا و بطانیه؛ برگزیدگان برحسب علم سابق (پیش دانی) خدای پدر، به تقدیس روح برای اطاعت و پاشیدن خون عیسی مسیح. فیض و سلامتی بر شما افزون باد.

رومیان ۸:۲۹ زیرا خدا آنانی را که از ابتدا می شناخت از پیش برگزید تا به شکل پسر او درآیند و تا پسر، نخستین برادر در میان ایمانداران بسیار باشد. (ترجمه مزده)

در این آیات مفاهیم واژه های "علم سابق یا پیش دانی" یا "از ابتدا می شناخت" قابل بحث هستند. سوالاتی که در این رابطه پیش می آیند معمولاً از این قرارند:

آیا منظور از "علم سابق خدا" فقط یک آگاهی یا علم قبلی است و یا اشاره به یک رابطه نزدیک است؟

آیا خدا با پیش دانی خود، می داند که هر انسانی در مقابل دعوت او چه عکس العملی نشان خواهد داد و بعد بر اساس آن، او را برای نجات بر می گزیند؟

یا اینکه، آیا معنی پیش دانی این است که، خدا از ابتدا به عده ای با نظر لطف نگاه می کند و آنها را برای نجات بر می گزیند؟

برای پاسخ به این سوالات در مورد اساس برگزیدگی، دو نظریه را تحت عناوین "نظریه برگزیدگی بر اساس پیش دانی خدا" و "نظریه برگزیدگی بر اساس انتخاب الهی" را مورد تجزیه و تحلیل قرار می دهیم.

ابتدا به برگزیدگی بر اساس پیش دانی یا علم سابق خدا می پردازیم.

۲- برگزیدگی بر اساس پیش دانی خدا

طبق این نظریه، خدا با پیش دانی خود می دانست که چه کسانی به دعوت او پاسخ مثبت خواهند داد و به همین دلیل آنها را برای نجات انتخاب کرد.

بدین طریق برگزیدگی، یعنی، عمل پرفیض خدا، برای نجات کسانی که از پیش می دانست، مسیح را قبول خواهند کرد.

هر چند در هیچ جای کتاب مقدس گفته نشده که معیار انتخاب خدا در تعیین برگزیدگان چه می باشد، ولی کتاب مقدس درباره مسئولیت انسان در مقابل رد یا قبول نجات، اشارات فراوانی دارد.

بنابراین می توان نتیجه گرفت که، پاسخ انسان به مکاشفه الهی، مبنای انتخاب خدا برای برگزیدگی اوست. پس، برگزیدگان، کسانی هستند که خدا از قبل در مورد آنها می دانست که بشارت خوش انجیل نجات بخش را، شخصاً خواهند پذیرفت.

موضوعی که با برگزیدگی ارتباط نزدیک دارد تقدیر یا مشیت الهی است. بعنوان مثال به چند آیه در این رابطه اشاره می کنیم:

اعمال ۲۸:۴ تا دست به کارهایی بزنند که حکمت و قدرت تو از پیش مقدر کرده بود. (ترجمه تفسیری)

رومیان ۲۹:۸-۳۰ زیرا آنان را که از پیش شناخت، ایشان را همچنین از پیش معین فرمود تا به شکل پسرش درآیند، تا او فرزند ارشد از برادران بسیار باشد. و آنان را که از پیش معین فرمود، همچنین فراخواند؛ و آنان را که فراخواند، همچنین پارسا شمرد؛ و آنان را که پارسا شمرد، همچنین جلال بخشید. (ترجمه هزاره نو)

افسیان ۱:۱ و ۱۱ و برحسب صلاحدید اراده خویش، برای ما مقدر فرمود که به وسیله عیسی مسیح فرزندان او شویم. ... خدایی که همه چیز را بر طبق اراده و نقشه خود انجام می دهد، ما را انتخاب کرد تا از آن او بشویم.

زیرا ما را از ازل بر طبق اراده خویش برگزیده بود. (ترجمه مژده)

در این آیات تقدیر به مفهوم از قبل تعیین شدن است.

هر چند برگزیدگی و تقدیر از نظر مفهوم شبیه یکدیگرند، ولی برای تشخیص تفاوت آنها چنین میتوان گفت:

در برگزیدگی، خدا کسانی را که عیسی مسیح را بعنوان نجات دهنده شخصی خود می پذیرند، نجات می دهد، ولی در تقدیر، شاهد تصمیم آزادانه خدا در اجرای نقشه نجات برگزیدگان هستیم.

به همین دلیل پولس می نویسد:

رومیان ۲۹:۸ آنانی را که از قبل شناخت ایشان را نیز پیش تعیین نمود ...

افسسیان ۵:۱ و ۱۱ و ما را از قبل تعیین نمود ...

حال پس از شناخت نظریه برگزیدگی بر اساس پیش دانی خدا،

بیائید به دو مورد دیگر در این رابطه نگاهی بیاندازیم.

ابتدا دلایل صحت نظریه برگزیدگی بر اساس پیش دانی خدا را بررسی خواهیم کرد و

سپس به ایرادات مطرح شده آن، خواهیم پرداخت.

پس ابتدا دلایل صحت نظریه برگزیدگی بر اساس پیش دانی خدا را بررسی میکنیم.

(۱) دلایل صحت نظریه برگزیدگی بر اساس پیش دانی خدا

اولین دلیل - کلام خدا تعلیم میدهد، که فیض نجات بخش خدا برای همه، و نه فقط برای برگزیدگان ظاهر شده است.

تیطس ۱۱:۲ فیض خدا که برای همه مردم نجات بخش است، ظاهر شده است.

نظریه برگزیدگی بر اساس پیش دانی خدا بر این باور است که هر چند انسان به طرز یاس آوری در خطایا و گناهان خود مرده است و نمی تواند برای نجات خود کاری انجام دهد، اما خدا از راه لطف به انسان توانایی کافی داده است که بتواند به او تسلیم شود. این توانایی توسط فیض الهی، قبل از اینکه انسان به سوی خدا برود، بر روی اراده او عمل می کند.

بنابراین، خدا به گناهکار این توانایی را عطا فرموده است که به دعوت او پاسخ مثبت بدهد. بدین طریق است که خدا از راه لطف عام خود، نجات را برای تمام مردم امکان پذیر ساخته است. در این مورد برای انسان گناهکار هیچ گونه شایستگی وجود ندارد، بلکه همه این امور از فیض یا لطف خداوند ناشی می شوند.

دومین دلیل بر صحت نظریه برگزیدگی بر اساس پیش دانی خدا این است که:

- کتاب مقدس به روشنی و صراحت تعلیم می دهد که:

مسیح برای همه جان داد.

این آیات روشنگر این مطلب هستند.

اول تیموتاوس ۶:۲ عیسی مسیح خود را در راه همه فدا کرد.

اول تیموتاوس ۱۰:۴ عیسی مسیح نجات دهنده جمیع آدمیان است.

همچنین در کلام خدا میخوانیم که خدا نمیخواهد که کسی هلاک گردد...

دوم پطرس ۹:۳ خدا مایل است که همه از گناهانشان توبه کنند.

حزقیال ۳۲:۱۸ من از مرگ هیچ کس شاد نمی شوم.

در این رابطه کتاب مقدس نیز میگوید: دعوت نجات برای همه است.

انجیل یوحنا ۳:۱۳-۱۶ می فرماید: خدا جهان را آنقدر محبت نمود تا هر که به او ایمان آورد هلاک نگردد بلکه حیات جاودان یابد.

دلیل سوم بر صحت نظریه برگزیدگی بر اساس پیش دانی خدا:

تشویق های مکرر خدا در کلامش مبنی بر بازگشت همگی بسوی او با توبه و ایمان به او می باشند:

بعنوان مثال:

اشعیا ۶:۳۱ بسوی خدا بازگشت نمائید

یوئیل ۲:۱۳ و ۱۴ به یهوه خدای خود بازگشت نمائید

متی ۲:۳ توبه کنید

لوقا ۱۳:۵ و ۳ اگر توبه نکنید هلاک خواهید شد

اعمال ۳۱:۱۶ به خداوند عیسی مسیح ایمان آور

اول یوحنا ۳:۲۳ این است حکم خدا که به اسم پسر او عیسی مسیح ایمان آوریم

این تشویقهای مکرر خدا به آن معنی است که اراده لازم برای قبول نجات، از طرف خدا به انسان بخشیده شده است.

پس انسان قادر است با استفاده از این اراده بخشیده شده از طرف خدا به او پاسخ مثبت دهد، و با بازگشت بسوی او از ثمرات الهی توبه و ایمان بهرمنند شود.

دلیل چهارم بر صحت نظریه برگزیدگی بر اساس پیش دانی خدا:

تأیید کتاب مقدس بر این نظریه است.

بعنوان مثال:

رومیان ۲۸:۸-۲۹ می دانیم که بجهت آنانی که خدا را دوست می دارند و بحسب اراده او خوانده شده اند، همه چیزها برای خیریت [ایشان] با هم در کار می باشند. زیرا آنانی را که از قبل شناخت، ایشان را نیز پیش معین فرمود تا به صورت پسرش متشکل شوند تا او نخست زاده از برادران بسیار باشد.

اول پطرس ۱:۱-۲ پطرس، رسول عیسی مسیح، به . . . برگزیدگان برحسب علم سابق خدای پدر، به تقدیس روح برای اطاعت و پاشیدن خون عیسی مسیح. فیض و سلامتی بر شما افزون باد.

دلیل پنجم بر صحت نظریه برگزیدگی بر اساس پیش دانی خدا:

عدالت خداوند می باشد.

پیروان این نظریه می گویند که خدا اجباری به نجات انسانهایی که مسئول گمراهی خود هستند، ندارد. این غیرعادلانه خواهد بود که خدا عده ای را بدون اینکه با دیگران تفاوتی داشته باشند، نجات دهد و سایرین را در محکومیت باقی بگذارد. در صورتیکه عدالت خدا، در این تحقق می یابد که فیض عام او، شامل همگی باشد و هر کس که خود را به اراده او تسلیم نماید، از نجات عادلانه خدا بهرمنند شود.

یوحنا ۷:۱۷ کسی که مایل باشد اراده او را انجام دهد خواهد دانست که تعالیم من از جانب خداست یا من فقط از خود سخن می گویم. (ترجمه مژده)

دلیل ششم بر صحت نظریه برگزیدگی بر اساس پیش دانی خدا:

پیشرفت در بشارت پیام انجیل می باشد.

مسیح شاگردان خود را به تمام جهان فرستاد و فرمود که انجیل را به تمام مردم موعظه کنند. وقتی بدانیم که نجات قابل دسترس همه می باشد، فعالیت های بشارتی ما نیز زیاد خواهد بود. با این گفته، آخرین دلیل بر صحت نظریه برگزیدگی بر اساس پیش دانی خدا را خاتمه میدهیم و به بررسی ایرادهایی که بر این نظریه وارد شده اند، می پردازیم.

۲- ایرادهایی که بر نظریه برگزیدگی بر اساس پیش دانی وارد شده است

اولین ایراد منتقدین بر نظریه برگزیدگی بر اساس پیش دانی خدا:

کلام خدا عده خاصی را برای نجات از پیش تعیین کرده است

منتقدین بر نظریه برگزیدگی بر اساس پیش دانی می گویند، آياتی وجود دارند که نشان می دهند خدا عده خاصی را به مسیح داده است. بعنوان مثال: (یوحنا ۶:۳۷ و یوحنا ۲:۱۷ و ۶ و ۹)

در پاسخ به این ایراد، پیروان نظریه برگزیدگی بر اساس پیش دانی خدا می گویند، اگر چه به نظر میرسد، خدا به دلخواه خود با برگزیدن عده ای، دیگران را رها کرده است، ولی علت انتخاب خدا در اینجا بر این اساس است که او از اول نسبت به عکس العمل مثبت برگزیدگان در مقابل پیام انجیل آگاهی کامل داشته است.

دومین ایراد منتقدین بر نظریه برگزیدگی بر اساس پیش دانی خدا این است که آنها میگویند:

کلام خدا می فرماید: برگزیدگان بدون اراده شخصی، فقط با اراده خدا جذب او می شوند.

این مطلب از یوحنا ۴۴:۶ اتخاذ شده که مسیح در آن می فرماید:

یوحنا ۴۴:۶ کسی نمی تواند نزد من آید مگر آنکه پدری که مرا فرستاد او را جذب کند.

در پاسخ به این ایراد، پیروان نظریه برگزیدگی بر اساس پیش دانی خدا میگویند، مسیح در یوحنا ۴۴:۶ اشاره به توانایی و نه خواست و اراده افراد برگزیده دارد. در نتیجه میتوان گفت که، خدا کسانی را که از پیش می دانست به دعوت انجیل پاسخ مثبت خواهند داد، ولی ناتوان هستند، به آنها قوت می دهد تا با اراده خود جذب او شوند.

سومین ایراد منتقدین بر نظریه برگزیدگی بر اساس پیش دانی خدا این است که:

خدا نه با پیش دانی اش بلکه با فیض خود افراد را بر می گزیند.

چنانکه پولس در فیلیپیان ۱۳:۲ میفرماید:

فیلیپیان ۱۳:۲ خداست که از لطف خود، هم اراده و هم قدرت هرکاری را در شما ایجاد می کند. (ترجمه مؤده)

بنابر این آیه، تا خدا در انسان کار نکند، انسان گناهکار قادر به انجام هیچ کاری نخواهد بود.

در پاسخ به این ایراد، پیروان نظریه برگزیدگی بر اساس پیش دانی خدا می گویند، باید توجه داشت که مخاطب این آیه ایمانداران می باشند. بدین معنی که لطف خداوند شامل برگزیدگان می گردد. یا بهتر بگوئیم، این فیض الهی قدرت و اراده، بعد از برگزیدگی به ایمانداران عطا می شود.

عیسی مسیح در یوحنا ۵:۴۰ به عده ای از یهودیان صریحاً فرمود: نمی خواهید نزد من آید تا حیات یابید.

پس روشن است که اگر می خواستند می توانستند.

چهارمین ایراد منتقدین بر نظریه برگزیدگی بر اساس پیش دانی خدا اینه که:

کتاب مقدس به افرادی اشاره میکند که توسط خداوند قبل از تولد برگزیده شده اند

چنانکه در رومیان ۱۰:۹-۱۶ می خوانیم، قبل از اینکه یعقوب و عیسو متولد شوند، خدا یعقوب را از پیش برگزید و عیسو را رد کرد.

در پاسخ به این ایراد، پیروان نظریه برگزیدگی بر اساس پیش دانی خدا میگویند، باید به دو نکته توجه کنیم.

نکته اول اینکه، هر چند گفته شده است که یعقوب قبل از تولدش برگزیده شده بود، ولی گفته نشده است که خدا از اعمال آتی آنها بی اطلاع بوده است. چنانکه در کلام خدا میخوانیم عیسو پیوسته روشهای بد را انتخاب می کرد و یعقوب هر چند کامل نبود ولی روشهای مورد پسند خدا را انتخاب می نمود.

نکته دوم در پاسخ به ایراد مطرح شده، اینکه باید توجه داشته باشیم، که انتخاب یعقوب بجای عیسو یک امتیاز قومی بود و به موضوع نجات از تباطی نداشت.

پنجمین ایراد منتقدین بر نظریه برگزیدگی بر اساس پیش دانی خدا این است که:

نجات توسط خدا و فقط از طریق فیض فراهم شده است

چنانکه افسسیان ۱:۵-۸ و ۲:۸-۱۰ نشان می دهند که نجات توسط خدا و فقط از طریق فیض فراهم می شود.

در پاسخ به این ایراد، پیروان نظریه برگزیدگی بر اساس پیش دانی خدا می گویند، که این آیات مخالف نظریه پیش دانی خدا نیستند. بدیهی است که در مورد نجات، قدم اول توسط خدا از طریق فیض الهی با بخشیدن فرصت به گناهکاران جهت انتخاب، اعطا شده است و اگر فیض خدا نمی بود، هیچ گناهکاری نمی توانست توبه کند. اگر چه این فیض خدا باعث نجات انسان نمی شود ولی به او فرصت انتخاب می دهد.

ششمین ایراد منتقدین بر نظریه برگزیدگی بر اساس پیش دانی خدا این است که:

توبه و ایمان، هدایای الهی هستند

چنانکه کتاب مقدس تعلیم می دهد که توبه، ایمان و فیض، هدایای الهی هستند.

بعنوان مثال:

اعمال ۱۱:۱۸ خدا توبه حیات بخش را ... عطا کرده است

رومیان ۳:۱۲ پولس می گوید به آن فیضی که به من عطا شده است ... به اندازه آن بهره ایمان که خدا به هر کس قسمت فرموده، فکر کنید.

در پاسخ به این ایراد، پیروان نظریه برگزیدگی بر اساس پیش دانی خدا میگویند، بعید است که خدا فیض توبه و ایمان را به همه اعطا کند، در صورتیکه از پیش میدانست عده ای عمداً آنرا رد خواهند کرد.

پس نتیجه می گیریم که خدا هدیه توبه و ایمان را به افرادی که از پیش میدانست پاسخ مثبت به دعوت او می دهند، عطا فرموده است.

هفتمین ایراد منتقدین بر نظریه برگزیدگی بر اساس پیش دانی خدا این است که:

تقدیر الهی قطعی و بلاشرط است،

به این مفهوم که اگر تقدیر الهی قطعی و بلاشرط نباشد، در آن صورت تمام نقشه های خدا غیرقطعی خواهند بود و ممکن است دچار شکست گردند.

در پاسخ به این ایراد، پیروان نظریه برگزیدگی بر اساس پیش دانی خدا میگویند، این ایراد در موقعی میتواند بجا باشد که خدا از نتایج کارها و نقشه هایش بی اطلاع بوده و توجهی به آنها نداشته باشد. در حالیکه، تمام نقشه های خدا قطعی، و اتفاقات از قبل پیش بینی شده هستند.

با این گفته به مورد سوم از آموزه برگزیدگی یعنی برگزیدگی بر اساس انتخاب الهی میرسیم.

۳- برگزیدگی بر اساس انتخاب الهی

طبق این نظریه، خدا نسبت به عده ای با نظر مساعد نگاه میکند، و آنها را برای نجات انتخاب کرده، بر میگزیند.

نظریه برگزیدگی بر اساس انتخاب الهی، پیش دانی خدا را به این مفهوم تفسیر میکند که خدا عده ای را برای قبول فیض نجات بخش خود انتخاب می کند. معیار این انتخاب ربطی به علم سابق یا پیش دانی خدا و حتی شایستگی افراد ندارد. این برگزیدگی که یک انتخاب واقعی است بر اساس میل شخصی خدا صورت می گیرد، که با مفاهیمی چون شناخت صمیمانه، نظر مساعد و یا محبت ارزیابی می شود. نمونه هایی از این موضوع در عهدهای قدیم و جدید وجود دارند.

بعنوان مثال:

عاموس ۲:۳ من شما را فقط از تمامی قبایل زمین شناختم (انتخاب کردم).

هوشع ۵:۱۳ من تو را در بیابان در زمین بسیار خشک شناختم.

از این آیات در می یابیم که پیش دانی و شناختن، دارای معنی عمیق پذیرش و لطف خداست و علاقه و محبت او را نسبت به قومش نشان می دهد.

اول سموئیل ۲:۱۲-۱۳ پسران عیلی خداوند را نشناختند و عادت کاهنان با قوم را ندانستند.

البته این به آن معنی نیست که آنها از وجود خدا و از رسوم کاهنان بی خبر بودند بلکه به این معنی است که به خدا و رسوم کاهنان احترام نمیگذاشتند.

کلمات پیش دانی و شناختن در عهدجدید نیز، با همین معانی استفاده شده اند.

بعنوان مثال:

اول تسالونیکیان ۵:۱۲ به شما التماس داریم که بشناسید آنانی را که در میان شما زحمت میکشند و پیشوایان شما در خداوند بوده شما را نصیحت میکنند.

اول یوحنا ۳:۲ از این میدانیم که او را می شناسیم اگر احکام او را نگاه داریم.

بدیهی است که در این آیات شناختن فقط به مفهوم آشنا بودن نیست، بلکه به معنای رابطه ای صمیمانه و محبت آمیز است. پس با توجه به مطالب فوق، پیروان نظریه برگزیدگی بر اساس انتخاب الهی، پیش دانی خدا را به این مفهوم تفسیر میکنند که خدا از ازل، با محبت نسبت به عده ای نظر مساعد داشته و آنها را برای نجات انتخاب کرده است. پس نتیجه میگیریم که در این نظریه، پیش دانی خدا، یعنی نظر مساعد و محبت آمیز او، بر انتخابش مقدم است، و ذاتاً یکی می باشند.

برای آشنایی بهتر با نظریه برگزیدگی بر اساس انتخاب الهی، به دو مورد نگاهی خواهیم انداخت. ابتدا دلایل صحت نظریه برگزیدگی بر اساس انتخاب الهی بررسی خواهیم کرد و سپس به ایرادات مطرح شده آن، خواهیم پرداخت.

پس ابتدا دلایل صحت نظریه برگزیدگی بر اساس انتخاب الهی را بررسی میکنیم.

۱- دلایل صحت نظریه برگزیدگی بر اساس انتخاب الهی

اولین دلیل این است که آیات زیادی در مورد صحت برگزیدگی بر اساس انتخاب الهی وجود دارند.

بعنوان مثال:

اعمال ۴۸:۱۳ آنانی که برای حیات جاودانی مقرر شده بودند ایمان آوردند.

برای مطالعه بیشتر میتوانید به این آیات مراجعه کنید:

رومیان ۸:۲۷-۳۰، غلاطیان ۴:۹، افسسیان ۱:۱۱ و ۱:۱۵، اول تسالونیکیان ۴:۱، اول پطرس ۱:۱-۲ و ۲:۹

دومین دلیل بر صحت نظریه برگزیدگی بر اساس انتخاب الهی این است که:

نجات از مرحله اول تا نهایی اش، بخشش خدا است چنانکه در افسسیان ۲:۸-۱۰ میخوانیم.

افسسیان ۲:۸-۱۰ بنابراین، در اثر بخشش رایگان و مهربانی خدا و توسط ایمانتان به مسیح است که نجات یافته اید؛ و این کار شما نیست، بلکه هدیه خداست. نجات نتیجه اعمال خوب ما نیست، از اینرو هیچکس نمی تواند به خود ببالد. این خداست که ما را از نو آفریده و این زندگی جدید را از فیض وجود عیسی مسیح به ما داده است؛ و از زمانهای دور دست، نقشه خدا این بوده که ما این زندگی جدید را صرف خدمت به دیگران نماییم.

سومین دلیل بر صحت نظریه برگزیدگی بر اساس انتخاب الهی این است که:

خدا عده ای را به مسیح داده است

بعنوان مثال:

یوحنا ۳۷:۶ همه کسانی که پدر به من میبخشد به سوی من خواهند آمد و کسی را که نزد من می آید بیرون نخواهم کرد. (ترجمه مژده)

همچنین یوحنا ۱۷:۲ و ۴۴:۶

چهارمین دلیل بر صحت نظریه برگزیدگی بر اساس انتخاب الهی این است که در کلام خدا:

انتخاب عده ای قبل از تولد توسط خدا صورت گرفته است

بعنوان مثال:

پولس رسول در غلاطیان ۱:۱۵ می فرماید که خدا او را قبل از اینکه متولد شود در عیسی مسیح برگزیده است. همچنین ارمیا ۱:۵ و مزور ۱۳:۱۳۹-۱۶ نیز این مطلب را تأیید میکنند.

پنجمین دلیل بر صحت نظریه برگزیدگی بر اساس انتخاب الهی:

خدا از برگزیدگانش می خواهد تا تا زندگی خداپسندانه داشته باشند

چنانکه در کولسیان ۱۲:۳ میخوانیم:

کولسیان ۱۲:۳ پس شما که برگزیدگان مقدس و محبوب خدا هستید، خود را به دلسوزی، مهربانی، فروتنی، ملایمت و بردباری ملبس سازید. (ترجمه مؤده)

همچنین دوم تسالونیکیان ۱۳:۲، اول پطرس ۹:۲ نیز این مورد را تأیید میکنند.

ششمین دلیل بر صحت نظریه برگزیدگی بر اساس انتخاب الهی این است که:

سرچشمه برگزیدگی به ازل بر میگردد. چنانکه در دوم تیموتاوس ۹:۱ میخوانیم:

دوم تیموتاوس ۹:۱ خدا ما را نجات داد و به یک زندگی مقدس دعوت کرد و این در اثر کارهای ما نبود، بلکه بر طبق نقشه خود خدا و فیضی است که او از ازل در شخص مسیح عیسی به ما عطا فرمود. (ترجمه مؤده)

بد نیست در این رابطه، به دو مورد از تجارب انسانی، که پیروان نظریه برگزیدگی بر اساس انتخاب الهی بر آنها استدلال می کنند، اشاره ای داشته باشم.

مورد اول این است که: مسیحیان، خدا را برای نجاتی که به آنان عطا کرده است، شکر می کنند.

و مورد دوم اینکه، مسیحیان همچنین، با دعا از خدا خواستارند تا با قدرت خود برای پذیرش پیام انجیل در مردم کار کند.

پیروان نظریه برگزیدگی بر اساس انتخاب الهی نتیجه میگیرند که بر اساس این دو مورد تجارب انسانی، یعنی تشکر از خدا برای نجات خودمان و دعا برای نجات دیگران، عملاً تاثیر قدرت خدا را بر اراده آزاد انسان تأیید میکنند. پس برگزیدگی تماماً بر اساس انتخاب الهی صورت می گیرد و اراده آزاد انسان در آن نقشی ندارد.

حال پس از بررسی دلایل صحت برگزیدگی بر اساس انتخاب الهی، نگاهی خواهیم داشت به ایرادهایی که بر این نظریه وارد شده اند.

۲- ایرادهایی که بر این نظریه وارد شده اند

اولین ایراد منتقدین بر نظریه برگزیدگی بر اساس انتخاب الهی:

یکی شدن پیش دانی و برگزیدگی می باشد

منتقدین می گویند، مشکل نظریه برگزیدگی بر اساس انتخاب الهی این است که مسئله پیش دانی و برگزیدگی را عملاً یکی ساخته است. در صورتیکه این دو مورد، یکی نیستند چون خدا از پیش می دانست که گناه به جهان وارد خواهد شد، ولی گناه را ضروری ن ساخت، بلکه فقط اجازه ارتکاب آنرا داد. با همین استدلال، می توان گفت که خدا از پیش، از عکس العمل مردم در مقابل انجیل آگاه بود و بر همان اساس کسانی را که از پیش میدانست انجیل را قبول خواهند کرد، برگزید.

در پاسخ به این ایراد، پیروان نظریه برگزیدگی بر اساس انتخاب الهی میگویند، که باید به مفهوم واژه "شناخت" که کلام خدا به آن اشاره کرده توجه داشت. همانطور که قبلاً هم اشاره کردیم، مفهوم واژه "شناخت" بیش از یک آگاهی ساده یا دانستن می باشد، و اشاره آن به یک رابطه صمیمانه است که در آیات کلام خدا به کرات ذکر شده است.

همچنان در پاسخ به این ایراد می گویند، از آنجائیکه به حاکمیت مطلق خدا ایمان داریم، باید بپذیریم که او هر که را می خواهد بر اساس محبتش نجات میدهد. بعنوان مثال لوقا درباره پذیرش پیام انجیل در انطاکیه پیسیدیه در اعمال ۴۸:۱۳ میگوید: آنانی که برای حیات جاودانی مقرر شده بودند ایمان آوردند.

دومین ایراد منتقدین بر نظریه برگزیدگی بر اساس انتخاب الهی:

پذیرش کفاره محدود الهی است

نظریه برگزیدگی بر اساس انتخاب الهی استدلال می کند که خدا تعداد محدودی را برای نجات برگزیده است، پس میتوان نتیجه گرفت که کفاره آن هم باید محدود باشد. در حالی که این موضوع خلاف تمام آیاتی است که به کفاره نامحدود اشاره دارند.

بعنوان مثال:

یوحنا ۲۹:۱ روز بعد، یحیی ، عیسی را دید که بسوی او می آید. پس به مردم گفت : “نگاه کنید! این همان بره ای است که خدا فرستاده تا برای آموزش گناهان تمام مردم دنیا قربانی شود. (ترجمه تفسیری)

برای مطالعه بیشتر میتوانید به یوحنا ۱۶:۳، اول تیموتاوس ۶:۲، عبرانیان ۹:۲، اول یوحنا ۲:۲ نیز مراجعه کنید.

در پاسخ به این ایراد، پیروان نظریه برگزیدگی بر اساس انتخاب الهی میگویند که، برای رعایت اعتدال در آموزه برگزیدگی، باید توجه داشت که مفهوم واقعی فیض الهی، نباید فدای مسئولیت انسان در اراده آزادش گردد.

همچنان در پاسخ به این ایراد می گویند که، فیض الهی به سرچشمه نجات که همان برگزیدگی است مربوط است اما مسئولیت انسان با اراده آزادش به عکس العمل او در مقابل نجات ربط دارد. خدا نقشه نجات را کاملاً بر اساس فیضش طرح ریزی کرد، اما انسان گناهکار نمی توانست شایستگی نجات را کسب کند، ولی مسئولیت کامل دارد که فیض خدا را قبول یا رد نماید. پس نجات، نامحدود و در دسترس همه می باشد، ولی نتیجه آن بستگی به قبول یا رد انسان دارد.

سومین ایراد منتقدین بر نظریه برگزیدگی بر اساس انتخاب الهی این است که:

در این نظریه خدا مسئول مردود شدن انسان است

نظریه برگزیدگی بر اساس انتخاب الهی خدا را مسئول مردود شدن غیر برگزیدگان از دریافت فیض الهی می داند. در پاسخ به این ایراد، پیروان نظریه برگزیدگی بر اساس انتخاب الهی میگویند، علت اینکه خدا همه را برای نجات برنگزید، جزو اسرار بزرگ الهی می باشد. باید در نظر داشت که برگزیدگی نه به انسانهای بی گناه بلکه به انسان های گناهکار و محکوم مربوط است.

همچنان که کلام خدا در حزقیال ۱۱:۳۳ می گوید که: خدا از مردن مرد شریر خوشحال نیست و نمیخواهد که کسی هلاک گردد.

از افسسیان ۸:۲ خواندیم که نجات فقط از راه فیض حاصل می شود. کسانی که برگزیده نشده اند به مجازاتی که استحقاق دارند، می رسند. پس بجای اینکه خدا را به سبب هلاکت عده ای، ظالم و غیرعادل بدانیم، بهتر است او را شکر کنیم که عده ای را نجات داده است.

همچنان در پاسخ به این ایراد میگویند، صحیح نیست که بگوییم، خدا عده ای را برای جهنم انتخاب کرده است. اول پطرس ۸:۲ میگوید:

اول پطرس ۸:۲ اطاعت کلام نکرده لغزش می خورند که برای همین معین شده اند.

مقصود این آیه این نیست که خدا عده ای را برای ناطاعتی تعیین کرده، بلکه منظور این است که لغزش آنها نتیجه بی اطاعتی شان می باشد.

وقتی پولس رسول در رومیان ۱۸:۹ نتیجه میگیرد که:

رومیان ۱۸:۹ خدا هر که را میخواهد رحم میکند و هر که را میخواهد سنگدل می سازد.

مفهوم سنگدلی در این آیه این است که خدا انسان را در راه فساد و سنگدلی خود ترک می کند.

چهارمین ایراد منتقدین بر نظریه برگزیدگی بر اساس انتخاب الهی:

تضعیف بشارت می باشد

منتقدین می گویند که نظریه برگزیدگی بر اساس انتخاب الهی باعث تضعیف بشارت می گردد.

سوالی که معمولاً منتقدین مطرح می کنند این است که :

اگر فقط برگزیدگان نجات می یابند پس چرا باید بشارت داد؟

یعنی اینکه، در هر حال کسانی که برای نجات، برگزیده شده اند نجات خواهند یافت و کسانی که برگزیده نیستند نجات نخواهند یافت، پس در اینصورت احتیاجی به بشارت دادن نیست.

در پاسخ به این ایراد، پیروان نظریه برگزیدگی بر اساس انتخاب الهی میگویند که، باید به چند نکته توجه کرد.

۱- آخرین فرمایش مسیح این بود که انجیل را به تمام جهان برسانیم (اعمال ۱:۸). این ماموریت اصلی مسیحیان است. خدا بشارت را بعنوان وسیله ای برای اجرای نقشه برگزیدگی تعیین کرده است (اعمال ۱۳:۴۸ و ۱۸:۱۰).

۲- اعتقاد به برگزیدگی، انسان را تشویق می کند که ایمان خود را با دیگران در میان بگذارد. پولس میفرماید:

دوم تیموتائوس ۱۰:۲ از این جهت همه زحمات را بخاطر برگزیدگان متحمل می شوم تا ایشان نیز نجاتی را که در مسیح عیسی است با جلال جاودانی تحصیل کنند.

۳- وقتی فرزند خدا در مورد فیض و محبت عظیم خدا که باعث نجات او گردیده است می اندیشد، تشویق میگردد که در کار بشارت کوشاتر باشد. پولس رسول اعلام میدارد که:

دوم قرنتیان ۱۴:۵ محبت مسیح ما را فرو گرفته است.

و در چند آیه بعد میفرماید:

دوم قرنتیان ۵:۲۰ پس برای مسیح ایلچی هستیم که گویا خدا به زبان ما وعظ میکند پس بخاطر مسیح استعدا میکنیم که با خدا مصالحه کنید.

پنجمین ایراد منتقدین بر نظریه برگزیدگی بر اساس انتخاب الهی:

معرفی یک خدای مستبد به دلیل تبعیض است

در پاسخ به این ایراد، پیروان نظریه برگزیدگی بر اساس انتخاب الهی میگویند، که ظاهراً این ایراد صحیح به نظر میرسد، ولی باید به دو موضوع توجه کنیم.

اولاً تبعیض را نمی توان به خدا نسبت داد، چون در انسان هیچ نیکویی وجود ندارد که خدا بر اساس آن تبعیض قائل شود.

ثانیاً اگر خدا در انتخاب استبداد رای داشته باشد، پس دیگر نمیتواند حکیم، آزاد و پر محبت باشد. در حالیکه، انتخاب الهی، بر اساس حکمت و محبت او صورت می گیرد.

ششمین ایراد منتقدین بر نظریه برگزیدگی بر اساس انتخاب الهی:

ایجاد غرور در برگزیدگان است

در پاسخ به ایراد، پیروان نظریه برگزیدگی بر اساس انتخاب الهی میگویند که، غرور ناشی از اعمال خودخواهانه انسان می باشد در صورتیکه فیض نجات بخش خدا در ما روح پرستش ایجاد میکند.

افسسیان ۲: ۸-۹ زیرا که محض فیض نجات یافته‌اید، به وسیله ایمان و این از شما نیست بلکه بخشش خداست، و نه از اعمال، تا هیچ کس فخر نکند.

حال با توجه به بررسی نظریه های برگزیدگی بر اساس پیش دانی خدا و برگزیدگی بر اساس انتخاب الهی و همچنین ایرادهای گرفته شده و پاسخهای آنها باید گفت، هر کدام از این دو نظریه را که قبول داشته باشیم، عکس العمل ما باید مانند پولس رسول باشد که میفرماید:

رومیان ۳۳: ۱۱ او که چه خدای پر جلالی داریم! حکمت و دانش و ثروت او چه عظیم است! مشیت و راه های او فوق ادراک ماست! (ترجمه تفسیری)

در اینجا به پایان مطالعه بخش اول یعنی آموزه برگزیدگی رسیدیم، حال مطالعه بخش دوم تحت عنوان آموزه دعوت الهی رو پی میگیریم.

بخش دوم – آموزه دعوت الهی

مقصود از عبارت دعوت الهی، دعوتی است که توسط خدا از انسان صورت می گیرد. دعوت الهی، یعنی عمل پرفیض خدا، که توسط آن، از مردم خواسته می شود، تا برای نجات از اسارت و نتایج گناه به عیسی مسیح ایمان آورند.

مطالعه بخش دوم شامل این عناوین هستند.

(۱) دعوت شدگان (۲) هدف از دعوت الهی و (۳) وسائل دعوت الهی می باشند.

پس به اولین آن یعنی دعوت شدگان می پردازیم.

الف – دعوت شدگان

کتاب مقدس اعلام میکند که دعوت الهی برای همه است.

یعنی برای:

- (رومیان ۸: ۳۰) آنانی که از قبل معین شده اند و

- (متی ۱۱: ۲۸) تمام زحمتکشان و گرانباران و

- (یوحنا ۳: ۱۶) هر که به او ایمان آورد

- (اشعیا ۴۵:۲۲) برای تمام عالم

- (متی ۹:۲۲) و هر که را یافتید، میباشد.

در اینجا دو سوال مطرح است:

اول اینکه:

۱- اگر عده ای برگزیده و عده ای دیگر نیستند آیا واقعاً میتوان گفت که دعوت خدا برای همه است؟ اگر دعوت خدا واقعاً برای همه است با این اعتقاد تضاد پیدا نمی کند که گناهکار ذاتاً نمیتواند این دعوت را اجابت نماید؟ در پاسخ باید گفت که، عدم توانایی انسان در رد دعوت الهی مربوط به اخلاق و نه جسم انسان است. پس، این عدم توانایی، به دلیل امیال و اراده شریرا نه انسان می باشد.

۲- سوال دوم مربوط به موثر بودن دعوت است. آیا پذیرش دعوت خدا اجباری و غیر قابل رد کردن است؟ در پاسخ باید گفت که: ممکن است این سوء تفاهم پیش آید که، برای پذیرش دعوت الهی تحت فشار خداوند هستیم. در حالیکه بر اساس فیلیپیان ۱۳:۲ می فهمیم که خدا می تواند در انسان بطوری کار کند که او با میل خود به اراده خدا پاسخ مثبت دهد.

فیلیپیان ۱۳:۲ خداست که از لطف خود، هم اراده و هم قدرت هرکاری را در شما ایجاد می کند. (ترجمه مزده)

فرمانروایی خدا و آزادی اراده انسان به طرز بسیار جالبی توسط یوحنا با هم تلفیق شده اند:

یوحنا ۱:۱۲ به آن کسانی که او را قبول کردند قدرت داد تا فرزندان خدا گردند.

نکته دوم در رابطه با دعوت الهی هدف آن است.

ب- هدف از دعوت الهی

اول از هر چیز باید بدانیم که هدف دعوت خدا از ما اصلاح شدن، انجام کارهای خوب، گرفتن تعمید، به عضویت کلیسا در آمدن و یا نظایر این امور نیست. اینها در حد خود، کارهای خوبی هستند ولی همه این اعمال، ثمره آن هدف یعنی توبه و ایمانی هستند، که خدا ما را به آن دعوت کرده است.

دعوت خدا را به توبه و ایمان به عیسی مسیح را در آیاتی چون متی ۲:۳ و ۱۷:۴، مرقس ۱:۱۵، یوحنا ۶:۲۹ میتوان مطالعه نمود.

سومین نکته در رابطه با دعوت الهی وسایلی است که خدا از آنها استفاده میکند.

ج- وسایل دعوت الهی

در اینجا من فهرست چهار وسیله را از کلام خدا با ذکر آیات برای شما انتخاب کردم که به ترتیب به آنها اشاره میکنم.

۱- خدا مردم را توسط کلامش دعوت میکند (رومیان ۱۰:۱۶-۱۷)

۲- خدا همچنین با روح خود مردم را به نجات دعوت می کند. کلام خدا می فرماید که روح القدس شخص گناهکار را ترغیب می کند که مسیح را بپذیرد. (یوحنا ۱۶:۸-۱۱)

۳- خدا خادمین خود را برای دعوت مردم بکار می برد (اول تسالونیکیان ۵:۱).

۴- خدا توسط اعمال الهی خود، یعنی نیکویی اش مردم را به توبه هدایت میکند. (ارمیا ۳:۳۱، رومیان ۴:۲).